

Sygn. akt III Ca 939/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 września 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Tomasz Tatarczyk

Sędzia SO Lucyna Morys – Magiera (spr.)

SR (del.) Żaneta Bloma - Wojciechowska

Protokolant Marzena Makoś

po rozpoznaniu w dniu 10 września 2015 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Banku (...) Spółki Akcyjnej

w W.

przeciwko Z. W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 13 kwietnia 2015 r., sygn. akt I C 2278/14

1. oddala apelację;

2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 300 (trzysta) złotych z tytułu zwrotu części kosztów postępowania odwoławczego.

SSR (del.) Żaneta Bloma - Wojciechowska SSO Tomasz Tatarczyk SSO Lucyna Morys - Magiera

Sygn. akt III Ca 939/15

UZASADNIENIE

Powódka (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W., domagała się zasądzenia od pozwanego Z. W. kwoty 22.527,36 zł, na którą to kwotę składały się należność główna, koszty oraz odsetki naliczone do dnia 23 kwietnia 2014 roku, wraz z dalszymi odsetkami umownymi w wysokości 16 % w stosunku rocznym liczonymi od kwoty 22.399,70 zł za okres od dnia 24 kwietnia 2014 roku do dnia zapłaty. Ponadto, powódka wniosła o zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje żądanie powódka wyjaśniła, że na podstawie ksiąg bankowych powódki stwierdzone zostało, że na dzień 24 kwietnia 2014 roku figuruje w nich wymagalne zadłużenie pozwanego z tytułu umowy kredytu. Na wymagalną kwotę roszczenia powódki składały się – należność główna w kwocie 22.399,70 zł, należność z tytułu odsetek naliczonych za okres od dnia 18 grudnia 2013 roku do dnia 23 kwietnia 2014 roku w kwocie 127,66 zł oraz

oprocentowanie umowne w wysokości 16 % w stosunku rocznym naliczane od kwoty 22.399,70 zł. Mimo wezwania do zapłaty, pozwany nie uregulował swojego zadłużenia.

18 września 2014 roku Sąd Rejonowy w Gliwicach wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, orzekając w całości zgodnie z żądaniem pozwu.

27 października 2014 roku Z. W. wniósł zarzuty od wydanego w sprawie nakazu zapłaty. Zażądał jego uchylenia i oddalenia powództwa oraz zasądzenia od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwany, nie kwestionując roszczenia pozwu wskazał, iż obecnie znajduje się w trudnej sytuacji finansowej spowodowanej zajęciem komorniczym wynikającym z tytułu innego kredytu, który został zaciągnięty poprzez sfalszowanie podpisu pozwanego na umowie kredytowej. Podnosił, że w tej sprawie toczy się zarówno postępowanie przygotowawcze, jak i postępowanie o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego. Pozwany podawał, iż do czasu dokonania zajęcia jego wynagrodzenia i rachunku bankowego, nie miał żadnych zaległości w spłacie kredytu. Motywował, że aktualna sytuacja majątkowa nie pozwala mu na zaspokojenie podstawowych potrzeb rodziny, a w konsekwencji doprowadziła do wypowiedzenia umowy kredytowej stanowiącej przedmiot niniejszej sprawy oraz zadeklarował chęć zawarcia ugody sądowej.

Sąd Rejonowy Gliwicach wyrokiem z dnia 13 kwietnia utrzymał w całości w mocy nakaz zapłaty wydany przez Sąd Rejonowy w Gliwicach w postępowaniu nakazowym w dniu 18.09.2014r. w sprawie o sygnaturze akt I Nc 1538/14 utrzymuje w mocy w całości oraz nie obciążył pozwanego kosztami zastępstwa procesowego strony powodowej, a nie uiszczoną opłatą od zarzutów obciążył Skarb Państwa.

Orzeczenie to poprzedził ustaleniem, że w dniu 6 września 2010 roku Z. W. zawarł z (...) Bankiem (...) Spółką Akcyjną w W. umowę szybkiego kredytu.

Na dzień 24 kwietnia 2014 roku należność wynikająca z kredytu udzielonego Z. W. nie została spłacona. Na wymagalne roszczenie banku składały się należności – w kwocie 22.399,70 zł tytułem należności głównej, w kwocie 127,66 zł tytułem odsetek za okres od dnia 18 grudnia 2013 roku do dnia 23 kwietnia 2014 roku oraz dalsze odsetki naliczane od dnia 24 kwietnia 2014 roku do dnia ich zapłaty, naliczane od należności głównej w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego.

Pismem z dnia 23 marca 2014 roku (...) SA w W. wezwała pozwanego do uregulowania obciążającego go zadłużenia z tytułu udzielonego kredytu.

Pozwany należności powyższych nie uregulował. Od dnia 2 kwietnia 2007 roku do nadal jest zatrudniony w oparciu o umowę o pracę w (...) SA w Z..

Jak ustalono, od miesiąca listopada 2013 roku z wynagrodzenia za pracę otrzymywanego przez pozwanego dokonywane są potrącenia w związku z prowadzonym przeciwko niemu postępowaniem egzekucyjnym. W okresie od miesiąca listopada 2013 roku do miesiąca września 2014 roku z jego wynagrodzenia potrącona została kwota w łącznej wysokości 57.354,34 zł. W tym okresie uzyskane przez Z. W. wynagrodzenie, po dokonanych potrąceniach, wyniosło 50.458,73 zł.

Prowadzone przeciwko pozwanemu postępowanie egzekucyjne toczy się w oparciu o tytuł wykonawczy w postaci bankowego tytułu wykonawczego opatrzonego klauzulą wykonalności, a dotyczy wierzytelności (...) SA w W., która swoje roszczenie wywodzi z umowy bankowej, na podstawie której Z. W. przekazano środki pieniężne w kwocie należności głównej wynoszącej 115.870,09 zł.

Pismem z dnia 18 lipca 2014 roku pozwanego jako pokrzywdzonego zawiadomiono o wszczęciu śledztwa w sprawie sfalszowania jego podpisu pod umową bankową, będącego podstawą prowadzonego przeciwko niemu postępowania egzekucyjnego.

W tak ustalonym stanie faktycznym, Sąd Rejonowy uznał, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Powołując się na treść art. 496 k.p.c. w związku z art. 493 § 1 k.p.c., wskazał, że był zobligowany do rozpoznania powództwa w zakresie, w jakim nakaz zapłaty został skutecznie zaskarżony.

Sąd pierwszej instancji zważył, że pozwany w zarzutach od nakazu zapłaty złożył oświadczenie z treści którego wynikało, iż nie kwestionuje on roszczenia pozwu ani okoliczności faktycznych przytoczonych przez stronę powodową oraz wyraził gotowość do spłaty obciążającego go długu na mocy ugody sądowej, której zawarcie zaproponował.

Zaznaczył, że propozycja ugodowego zakończenia sporu złożona powódce przez pozwanego nie spotkała się z akceptacją strony powodowej, wobec czego, nakaz zapłaty, na podstawie art. 496 k.p.c., utrzymał w całości.

Sąd Rejonowy nie znalazł uzasadnionych podstaw do rozłożenie zasądzonej należności na raty na podstawie art. 320 k.p.c. Sąd zwrócił uwagę, że pozwany w oświadczeniu o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania podał, iż prowadzi gospodarstwo domowe wspólnie z żoną oraz małoletnią córką. Osiąga wynagrodzenie w kwocie około 9.750 zł miesięcznie, a jego żona nie pracuje. Ich wydatki na czynsz, opłaty za media, telefon, internet, wyżywienie, środki czystości, lekarstwa i opłaty szkolne oraz koszty utrzymania samochodu i benzynę wynoszą około 4.245 zł. Ponadto pozwany wskazał, że spłaca liczne kredyty zaciągnięte w instytucjach finansowych w łącznej kwocie 2.980 zł, a część wynagrodzenia w kwocie ok. 5.485,43 zł miesięcznie zostaje co miesiąc potrącana na poczet prowadzonej egzekucji przez komornika sądowego. Jego wydatki przekraczają dochody o prawie 3.000 zł. Utrzymuje się dzięki pomocy osób trzecich.

Pomimo wskazanej powyżej sytuacji majątkowej pozwanego, Sąd Rejonowy, zważając na wielość zobowiązań obciążających pozwanego oraz na stosunkowo niewielką w stosunku do zobowiązań kwotę wynagrodzenia, stwierdził, że realizacja przez niego warunków ewentualnej ugody byłaby wysoce wątpliwa.

O kosztach procesu sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c.

Apelację od tego orzeczenia wniósł pozwany zarzucając sprzeczność poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych z zebrany materiał dowodowy polegającą na ustaleniu, iż pozwany nie realizowałoby warunków ewentualnej ugody sądowej oraz naruszenie przepisów prawa procesowego, a to art. 320 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i niepotraktowanie sytuacji pozwanego jako szczególnie uzasadnionego przypadku, umożliwiającego rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty.

Na tych podstawach wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uchylenie nakazu zapłaty z dnia 18 września 2014r. w sprawie o sygn. akt I Nc 1538/14 i rozłożenie świadczenia nim objętego na równe 24 raty, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego nie mogła odnieść skutku.

Sąd pierwszej instancji prawidłowo poczynił ustalenia dotyczące okoliczności faktycznych. Ustalenia te mają podstawę w zgromadzonym w sprawie materiałnym dowodowym, który w zakresie dokonanych ustaleń jest logicznych i wzajemnie spójny, natomiast informacje zawarte w poszczególnych źródłach dowodowych nawzajem się uzupełniają i potwierdzają, przez co są w pełni wiarygodne.

Ustalenia te Sąd Okręgowy przyjmuje za własne, bez konieczności ponownego przywoływania.

Podzielić wypadało także rozważania prawne Sądu Rejonowego zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, jako trafne.

Zgodnie z art. 320 k.p.c., w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie, a w sprawach o wydanie nieruchomości lub o opróżnienie pomieszczenia - wyznaczyć odpowiedni termin do spełnienia tego świadczenia.

Wskazana powyżej norma, która w ocenie pozwanego, została naruszona przez Sąd pierwszej instancji, stanowi tzw. moratorium sędziego. Już z brzmienia samego przepisu, wynika że jest to uprawnienie, a nie obowiązek sądu, a jego zastosowanie uzależnione jest od zaistnienia szczególnie uzasadnionego przypadku. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 kwietnia 2015r. (II CSK 409/14), w ramach tego pojęcia mieszczą się okoliczności dotyczące pozwanego dłużnika, w szczególności jego sytuacja osobista, majątkowa, finansowa, rodzinna, które powodują, że nierealne jest spełnienie przez niego od razu i w pełnej wysokości zasądzanego świadczenia. Niemniej jednak, z drugiej strony, ochrona udzielona dłużnikowi w ramach art. 320 k.p.c., nie może być stawiana ponad ochronę wierzyciela w procesie cywilnym i wymaga uwzględnienia wszelkich okoliczności sprawy, w tym uzasadnionego interesu podmiotu inicjującego proces (tak: wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 19 grudnia 2014r., V ACa 235/14).

Mając zatem na względzie powyższe, Sąd Okręgowy w pełni podziela ocenę poczynioną przez Sąd Rejonowy, że wobec sytuacji majątkowej pozwanego, w szczególności wydatków przekraczających jego dochody o prawie 3000 zł, wobec wielości zobowiązań oraz stosunkowo niewielkiej w stosunku do zobowiązań kwoty wynagrodzenia, która stanowi około czterokrotność miesięcznych dochodów pozwanego, nie zachodzi w niniejszym przypadku szczególnie uzasadniony przypadek który czyniłby zasadnym rozłożenie zasądzanego świadczenia na raty. Za odmową rozłożenia zasądzanego świadczenia na raty przemawia również zwłaszcza wielość zobowiązań pozwanego wobec innych podmiotów, które, jak sam przyznał w złożonym do akt oświadczeniu majątkowym, nie są regulowane w terminach. W tych okolicznościach, rozłożenie świadczenia na raty stanowiło udzielenie prymatu ochronie dłużnika nad słusznym interesem wierzyciela (powoda), tym bardziej, że pomimo wezwania pozwanego przed wytoczeniem powództwa, ten nie poczynił żadnych konkretnych działań zmierzających do ugodowego rozstrzygnięcia co do sposobu spłaty zobowiązania.

Wskazać nadto wypada, iż wysokość zadłużenia wymagałaby dość wysokich rat miesięcznych, nawet przy uwzględnieniu relatywnie długiego okresu spłaty, a takich pozwany z przyczyn powyższych nie byłby w stanie ponieść. Ochrona interesu obu stron byłaby zatem w tej sytuacji jedynie iluzoryczna.

Zważył nadto Sąd drugiej instancji, iż pozwany nie skonkretyzował rozmiaru egzekwowanych przymusowo zobowiązań, nie podał, czy doszło ostatecznie do pozbawienia wykonalności tytułu stanowiącego podstawę egzekucji; tym samym uniemożliwił ostateczną weryfikację jego aktualnej sytuacji materialnej i zdolności finansowych.

Z tych względów, Sąd Okręgowy oddalił apelację na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono po myśli art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c., uznając stronę powodową za wygrywającą w całości, a to wobec oddalenia apelacji pozwanego. Stwierdzono nadto brak podstaw do zastosowania wobec pozwanego dobrodziejstwa z art. 102 k.p.c., rozważając wielość zobowiązań finansowych pozwanego zaciąganych sukcesywnie ze świadomości niemożności wywiązania się z nich. Na koszty te składa się wynagrodzenie pełnomocnika powoda, ustalone zgodnie z § 4 ust. 1, § 6 pkt 5 w związku z § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu .

SSR (del.) Żaneta Bloma - Wojciechowska SSO Tomasz Tatarczyk SSO Lucyna Morys - Magiera